

लोक महाविद्यालय, वर्धा

LOK MAHAVIDYALAYA, WARDHA

नमुना प्रश्नपत्रिका

MODEL QUESTION PAPER

एम.ए. - समाजशास्त्र (Sociology)

सेमी.1 पेपर 1

वेळ - 3 तास

समाजशास्त्रीय विचार परंपरा

गुण 80

CLASSICAL SOCIOLOGICAL THINKING

प्रश्न 1 ला समाजशास्त्राच्या विकासात सामाजिक व आर्थिक घटकांच्या भूमिकेचे परिक्षण करा. (16 गुण)

किंवा

समाजशास्त्रीय सिध्दांताच्या विकासात तात्वीक घटकांची चर्चा करा.

प्रश्न 2 रा प्रत्यक्ष शब्दाची व्याख्या करा व समाजशास्त्राच्या विकासात त्याच्या भूमिकेचे परिक्षण करा.

किंवा

(16 गुण)

ऑगस्ट कॉम्टच्या सामाजिक स्थितीकी व गतिकीची चर्चा करा.

प्रश्न 3 रा जैविक सादृश्यता यावर स्पेन्सरच्या दृष्टीकोनाची चर्चा करा.

(16 गुण)

किंवा

हर्बर्ट स्पेन्सरचा सामाजिक उत्क्रांतीचा सिध्दांत स्पष्ट करा.

प्रश्न 4 था सामाजिक तथ्यांची व्याख्या सांगून त्याची वैशिष्ट्ये व महत्व सांगा.

(16 गुण)

किंवा

पवित्र व अपवित्रतेच्या संदर्भात दुर्खीमचा धर्माबद्दल दृष्टीकोन स्पष्ट करा.

प्रश्न 5 वा खालील सर्व प्रश्नांची उत्तरे थोडक्यात लिहा.

(16 गुण)

(अ) अध्यात्मीक अवस्था

(ब) विज्ञानाचे सोपान

(क) सैनिकी समाज

(ड) अहंमवादी आत्महत्या

लोक महाविद्यालय, वर्धा

LOK MAHAVIDYALAYA, WARDHA

नमुना प्रश्नपत्रिका

MODEL QUESTION PAPER

एम.ए. - समाजशास्त्र (Sociology)

सेमी.1 (CBCS) पेपर 2

वेळ - 3 तास

सामाजिक संशोधनाच्या संख्यात्मक पध्दती

गुण 80

QUANTITATIVE METHODS IN SOCIAL RESEARCH

प्रश्न 1 ला सामाजिक संशोधन म्हणजे काय ? सामाजिक संशोधनात संशोधन पुनरावलोकन आणि संशोधन अंतराच्या भूमिकेचे परिक्षण करा. (16 गुण)

किंवा

सामाजिक संशोधनात संदर्भ आणि ग्रंथसुचीच्या APA आणि MLA प्रतिमानाची तपशिलात चर्चा करा.

प्रश्न 2 रा स्तरीकृत यादृच्छिक नमुन्याची व्याख्या करा आणि संख्यात्मक संशोधनात त्याच्या गुण आणि अवगुणांची चर्चा करा. (16 गुण)

किंवा

सामाजिक संशोधनातील अन्वेषणात्मक आणि वर्णनात्मक संशोधन आराखड्याचे वर्णन करा.

प्रश्न 3 रा संख्यात्मक सामाजिक संशोधनात तथ्य संकलनाच्या एका पध्दतीच्या रूपात आशय विश्लेषणाच्या भूमिकेचे परिक्षण करा. (16 गुण)

किंवा

प्रश्नावली कशास म्हणतात ? संख्यात्मक संशोधनात प्रश्नावलीच्या फायदे आणि मर्यादांची चर्चा करा.

प्रश्न 4 था सामाजिक संशोधनाच्या संख्यात्मक तथ्याच्या निर्वचनाच्या प्रक्रियेतील विविध मुद्द्यांची चर्चा करा. (16 गुण)

किंवा

केंद्रीय प्रवृत्ती कशास म्हणतात ? SPSS चा वापर करून त्यांची गणना कशी करतात स्पष्ट करा.

प्रश्न 5 वा खालील सर्व प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा.

(अ) संशोधन नैतिकता

(ब) प्रयोगात्मक संशोधन आराखडा

(क) संरचित मुलाखत

(ड) सह-संबंध

लोक महाविद्यालय, वर्धा

LOK MAHAVIDYALAYA, WARDHA

नमुना प्रश्नपत्रिका

MODEL QUESTION PAPER

एम.ए. - समाजशास्त्र (Sociology)

सेमी.1 पेपर 3

वेळ - 3 तास

सामाजिक चळवळीचे समाजशास्त्र
SOCIOLOGY OF SOCIAL MOVEMENTS

गुण 80

प्रश्न 1 ला सामाजिक चळवळ म्हणजे काय ? समाजात सुधारणा चळवळीच्या भूमिकेची चर्चा करा.

किंवा

(16 गुण)

सामाजिक चळवळीत अंतर्भूत आणि सामाजिक, आर्थिक मुद्द्यांचे वर्णन करा.

प्रश्न 2 रा नारीवादी चळवळीची कारणे व परिणाम स्पष्ट करा.

(16 गुण)

किंवा

भारतात सामाजिक आंदोलनात विविध संघटनांच्या भूमिकेचे वर्णन करा.

प्रश्न 3 रा सामाजिक चळवळीत नेतृत्वाच्या भूमिकेचे परिक्षण करा.

(16 गुण)

किंवा

सामाजिक चळवळीमध्ये प्रसार माध्यमाच्या भूमिकेचे वर्णन करा.

प्रश्न 4 था समकालीन काळातील चळवळीच्या माध्यमातून लोकशाहीला मजबूती प्रदान होत आहे मत व्यक्त करा.

(16 गुण)

किंवा

भारतातील सामाजिक सुधार चळवळीवर निबंध लिहा.

प्रश्न 5 वा टिपा लिहा.

(अ) पुनरुत्थान चळवळ

(ब) संस्कृती आणि सामाजिक चळवळ

(क) नेतृत्व आणि सामाजिक चळवळ

(ड) प्रतिचळवळ

लोक महाविद्यालय, वर्धा

LOK MAHAVIDYALAYA, WARDHA

नमुना प्रश्नपत्रिका

MODEL QUESTION PAPER

एम.ए. - समाजशास्त्र (Sociology)

सेमी.1 (CBCS) पेपर 4

वेळ - 3 तास

समकालीन भारतातील सामाजिक समस्या
SOCIAL PROBLEMS IN CONTEMPORARY INDIA

गुण 80

प्रश्न 1 ला प्रमाणक शुन्यता आणि सामाजिक व्याधिकीय सामाजिक समस्यांना निर्माण करणा-या स्थितीय उत्पन्न करतात स्पष्ट करा. (16 गुण)

किंवा

सामाजिक संरचना ही सामाजिक समस्येचे मुळ स्रोत आहे चर्चा करा.

प्रश्न 2 रा पुरुष सत्तावादी आणि पितृकुलिन संरचना भारतात लिंगभावात्मक असमानतेस मजबुत करते चर्चा करा. (16 गुण)

किंवा

समकालीन भारतात दारिद्र्याच्या संस्कृतिच्या संकल्पनेची चर्चा करा.

प्रश्न 3 रा अति लोकसंख्येने निर्माण होणारे सामाजिक, आर्थिक आणि राजकीय समस्यांचे वर्णन करा. (16 गुण)

किंवा

स्थलांतरणाने कोणते नागरिय रूपांतरण घटित होतात चर्चा करा.

प्रश्न 4 था जातीवादाची कारणे आणि परिणामाचे परिक्षण करा. (16 गुण)

किंवा

गुन्हाची व्याख्या करा. निगमात्मक आणि राजकीय गुन्हेगारीच्या मध्ये अंतर स्पष्ट करा.

प्रश्न 5 वा खालीलपैकी सर्व प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा. (16 गुण)

(अ) सामाजिक असमानता आणि आरक्षण

(ब) गुन्हा नियंत्रणाची अनौपचारिक साधने

(क) विस्थापन आणि पुनर्वसन

(ड) असमानता आणि सामाजिक समस्या

लोक महाविद्यालय, वर्धा

LOK MAHAVIDYALAYA, WARDHA

नमुना प्रश्नपत्रिका

MODEL QUESTION PAPER

एम.ए. - समाजशास्त्र (Sociology)

सेमी.॥ पेपर 1

वेळ - 3 तास

समाजशास्त्रीय विचार परंपरा

गुण 80

CLASSICAL THEORETICAL FOUNDATIONS

-
- प्रश्न 1 ला** वृंदात्मक भौतिकवादावर मार्क्सचा दृष्टीकोन स्पष्ट करा. (16 गुण)
किंवा
मार्क्सच्या दृष्टीकोनातून सामाजिक परिवर्तनाच्या सिध्दांताची चर्चा करा.
- प्रश्न 2 रा** नोकरशाहीची संकल्पना स्पष्ट करा. (16 गुण)
किंवा
मैक्स बेबरच्या सामाजिक क्रियेच्या सिध्दांतावर चर्चा करा.
- प्रश्न 3 रा** तार्कीक व अतार्कीक क्रियावर पॅरोटोचे विचार सांगा. (16 गुण)
किंवा
अभिजनांच्या अभिसरणावर पॅरोटोच्या विचारांचे वर्णन करा.
- प्रश्न 4 था** व्यक्तीनिष्ठ संस्कृतीच्या अवधारणेस उदाहरणासह चर्चा करा. (16 गुण)
किंवा
जॉर्ज सिमेलच्या वस्तुनिष्ठ संस्कृतीच्या वैशिष्ट्याचे परिक्षण करा.
- प्रश्न 5 वा** खालील सर्व प्रश्नांची उत्तरे थोडक्यात लिहा. (16 गुण)
(अ) परात्मकता
(ब) व्युत्पन्ने
(क) अधिसत्तेचे प्रकार
(ड) सामाजिक आंतरक्रियेचे स्वरूप

लोक महाविद्यालय, वर्धा

LOK MAHAVIDYALAYA, WARDHA

नमुना प्रश्नपत्रिका

MODEL QUESTION PAPER

एम.ए. - समाजशास्त्र (Sociology)

सेमी. II (CBCS) पेपर 2

वेळ - 3 तास

सामाजिक संशोधनाच्या गुणात्मक पध्दती
QUALITATIVE METHODS IN SOCIAL RESEARCH

गुण 80

-
- प्रश्न 1 ला** समाजशास्त्रातील गुणात्मक संशोधनाचे स्वरूप आणि वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा. (16 गुण)
किंवा
तुमच्या संशोधनात कोणते संभाव्य संशोधन प्रश्न उपस्थित करू शकता चर्चा करा.
- प्रश्न 2 रा** गुणात्मक संशोधनात व्यष्टी अध्ययनावर एक सविस्तर टिपण लिहा. (16 गुण)
किंवा
गुणात्मक संशोधनातील संशोधन आराखडे कोणते आहेत ? मुलभूत घटकांची चर्चा करा.
- प्रश्न 3 रा** गुणात्मक संशोधनातील पूर्वलक्षी अध्ययनावर एक विस्तृत टिपण लिहा. (16 गुण)
किंवा
लोक आलेखीय अध्ययनातील मुलाखतीच्या स्वरूप व वैशिष्ट्यांची चर्चा करा.
- प्रश्न 4 था** गुणात्मक संशोधनात तथ्य विश्लेषण आणि निर्वचनाच्या एका पध्दतीच्या रूपात प्रलेखनावर तूमहची मते विशद करा. (16 गुण)
किंवा
भयनात्मक मुलाखत म्हणजे काय समाजशास्त्रातील गुणात्मक संशोधनात तिच्या महत्वाची चर्चा करा.
- प्रश्न 5 वा खालील सर्व प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा.** (16 गुण)
(अ) गुणात्मक संशोधनातील नैतिकता
(ब) सामाजिक संशोधनातील संकल्पनाचे संवेदनीकरण
(क) व्यष्टी अध्ययन
(ड) सैध्दांतिक नमुना

लोक महाविद्यालय, वर्धा

LOK MAHAVIDYALAYA, WARDHA

नमुना प्रश्नपत्रिका

MODEL QUESTION PAPER

एम.ए. - समाजशास्त्र (Sociology)

सेमी.॥ पेपर 3

वेळ - 3 तास

भारतातील सामाजिक चळवळी

गुण 80

SOCIAL MOVEMENTS IN INDIA

प्रश्न 1 ला सामाजिक चळवळीची कारणे व परिणाम स्पष्ट करा.

किंवा

(16 गुण)

‘जाती संस्था’ कोणत्याही एका कारकाचा परिणाम नाही तर अनेक कारकांचा परिणाम आहे चर्चा करा.

प्रश्न 2 रा भारतातील शेतकरी चळवळीचा इतिहास व उदयाचे परिक्षण करा.

(16 गुण)

किंवा

भारतीय स्त्रिया विकासात स्त्रि मुक्ती आंदोजनाची भुमिका विशद करा.

प्रश्न 3 रा भारतातील प्रमुख चळवळ म्हणून ‘आदिवासीचा अस्तित्व लढा’ यावर प्रकाश टाका.

(16 गुण)

किंवा

भारतातील समाज व्यवस्थेच्या संदर्भात दलित चळवळीचा प्रवास वर्णन करा.

प्रश्न 4 था भारतातील राष्ट्रीय चळवळीचा आढावा द्या.

(16 गुण)

किंवा

सामाजिक पर्यावरण चळवळीचे आधुनिक काळातील महत्व स्पष्ट करा.

प्रश्न 5 वा टिपा लिहा.

(अ) नृजातीय चळवळ

(ब) स्त्री - चळवळ

(क) कामगार संघटना

(ड) दलित चळवळ

लोक महाविद्यालय, वर्धा

LOK MAHAVIDYALAYA, WARDHA

नमुना प्रश्नपत्रिका

MODEL QUESTION PAPER

एम.ए. - समाजशास्त्र (Sociology)

सेमी.II (CBCS) पेपर 4

वेळ - 3 तास

भारतातील औदयागीक समाज
INDUSTRY AND SOCIETY IN INDIA

गुण 80

-
- प्रश्न 1 ला** उदयोगाच्या औपचारीक संघटनेची संरचना आणि प्रकार्याची चर्चा करा. (16 गुण)
किंवा
उदयोगाच्या अनौपचारीक संघटनेच्या वैशिष्ट्यांचे परिक्षण करा.
- प्रश्न 2 रा** औदयोगिक संघर्षाच्या निराकरणाच्या विविध पध्दती स्पष्ट करा (16 गुण)
किंवा
औदयोगिक संघर्षाला कोणते घटक प्रतिबंध करू शकतात चर्चा करा.
- प्रश्न 3 रा** उदयोगातील कार्यसंस्कृती आणि कार्य नैतिकता यावर एक टिपण लिहा. (16 गुण)
किंवा
उदयोगात श्रमिकांवर स्वयंचलनाच्या प्रभावाचे परिक्षण करा.
- प्रश्न 4 था** नागरीकरणाचे घटक स्पष्ट करा. (16 गुण)
किंवा
समाजाच्या व्यावसायिक संरचनेवर उदयोगाच्या प्रभावाची चर्चा करा.
- प्रश्न 5 वा खालीलपैकी सर्व प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा.** (16 गुण)
(अ) कार्यातिल मानवी संबंध
(ब) उदयोग आणि समाज
(क) स्थलांतरणाची कारणे
(ड) औदयोगिक संबंध

लोक महाविद्यालय, वर्धा

LOK MAHAVIDYALAYA, WARDHA

नमुना प्रश्नपत्रिका

MODEL QUESTION PAPER

एम.ए. - समाजशास्त्र (Sociology)

सेमी.॥॥ पेपर 1

वेळ - 3 तास

सामाजिक सिध्दांताचा परिचय

गुण 80

ORIENTATIONS IN SOCIOLOGICAL THEORY

-
- प्रश्न 1 ला** संरचनावादावर ए.आर.रेडलीफ ब्राऊनच्या दृष्टीकोनाची चर्चा करा. (16 गुण)
किंवा
संरचनावादावर लेवीस स्ट्रॉसच्या दृष्टीकोनाचे परिक्षण करा.
- प्रश्न 2 रा** प्रकार्यवादाची व्याख्या करा. प्रकार्यवादावर मॅलीनोव्हस्कीच्या विचाराचे परिक्षण करा. (16 गुण)
किंवा
रॉबर्ट मर्टन यांच्या विचाराचे टिकात्मक परिक्षण करा.
- प्रश्न 3 रा** संघर्ष निवारण यंत्रणावर डेरेंडाल्फचे विचार स्पष्ट करा. (16 गुण)
किंवा
समाजातील संघर्षांच्या प्रकार्यात्मक विश्लेषणावर लेवीस कोझरचे विचार सांगा.
- प्रश्न 4 था** घटितार्थ शास्त्रावर अल्फ्रेड शुट्झच्या दृष्टीकोनाची चर्चा करा. (16 गुण)
किंवा
हेरॉल्ड गारफिकल याचे 'लोकजीवन पध्दती शास्त्राविषयी' मत सविस्तर विशद करा.
- प्रश्न 5 वा** टिपा लिहा. (16 गुण)
(अ) प्रतिमान व्यवस्थापन
(ब) अनुकुलन
(क) सार्वभौम प्रकार्यवाद
(ड) अंतर्समूह संघर्ष

लोक महाविद्यालय, वर्धा

LOK MAHAVIDYALAYA, WARDHA

नमुना प्रश्नपत्रिका

MODEL QUESTION PAPER

एम.ए. - समाजशास्त्र (Sociology)

सेमी. III (CBCS) पेपर 2

वेळ - 3 तास

सामाजिक परिवर्तन आणि विकास
SOCIOLOGY OF CHANGE AND DEVELOPMENT

गुण 80

प्रश्न 1 ला सामाजिक परिवर्तनाशी संबंधित संकल्पना म्हणून उत्कांती आणि प्रगतीची चर्चा करा. (16 गुण)
किंवा

सामाजिक परिवर्तनाशी लोकसंख्येकीय आणि आर्थिक घटक स्पष्ट करा.

प्रश्न 2 रा अवलंबित्व दृष्टीकोन म्हणजे काय ? विकसीनशील राष्ट्रांना तो का लागू होतो, चर्चा करा
किंवा (16 गुण)

समकालीन भारतात सामाजिक परिवर्तनाची एक प्रक्रिया म्हणून सांस्कृतिकरणाचे वर्णन करा.

प्रश्न 3 रा सामाजिक परिवर्तनाचा सामाजिक मानसशास्त्रीय सिध्दांत स्पष्ट करा ? (16 गुण)
किंवा

आधुनिकीकरण आणि इहवाद यांच्यातील साम्य आणि भेद स्पष्ट करा.

प्रश्न 4 था विकासासाठी बहुराष्ट्रीय कंपन्यांच्या भूमिकेचे आकलन करण्यासाठी नव - उदारवादी दृष्टीकोनाचे
परिक्षण करा.

किंवा (16 गुण)

औद्योगिकरणामूळे झालेल्या परिवर्तनाची चर्चा करून औद्योगिकरणाच्या दुष्यपरिणामाला
थांबविण्यासाठी उपाय सांगा.

प्रश्न 5 वा खालील सर्व प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा. (16 गुण)

(अ) बहुराष्ट्रीय कंपन्या

(ब) जनसंवाद माध्यमे आणि सामाजिक परिवर्तन

(क) विकास आणि विस्थापन

(ड) सामाजिक परिवर्तनाचे घटक

लोक महाविद्यालय, वर्धा

LOK MAHAVIDYALAYA, WARDHA

नमुना प्रश्नपत्रिका

MODEL QUESTION PAPER

एम.ए. - समाजशास्त्र (Sociology)

सेमी.।।। पेपर 3

वेळ - 3 तास

जागतिकीकरण आणि समाज

गुण 80

GLOBALIZATION AND SOCIETY

प्रश्न 1 ला जागतिकीकरण म्हणजे काय हे सांगून त्याचे फायदे व तोटे कोणते ते सांगा. (16 गुण)
किंवा

जागतिकीकरणाच्या संबंधात नव - उदारवादावर तुमच्या दृष्टीकोणाचे परिक्षण करा.

प्रश्न 2 रा सांस्कृतीक संकरीकरण आणि सांस्कृतीक अभिसरण या जागतिकीकरणाच्या जटील प्रक्रिया आहेत चर्चा करा. (16 गुण)

किंवा

जागतिकीकरणाच्या आर्थिक माध्यमांच्या भूमिकेत राष्ट्रीय कंपन्याची चर्चा करा.

प्रश्न 3 रा आंतरराष्ट्रीय अर्थव्यवस्थेसंबंधी माहिती लिहा आणि त्याचा जागतिकीकरणावर काय प्रभाव पडतो याचे कारण द्या. (16 गुण)

किंवा

जागतिकीकरणाच्या माध्यमांच्या स्वरूपात जनसंवाद माध्यमांच्या भूमिकेचे परिक्षण द्या.

प्रश्न 4 था असमानता आणि दारिद्र्य जागतिकीकरण पुढे मोठे आव्हाने आहेत चर्चा करा. (16 गुण)
किंवा

मुलतत्ववादाचा अर्थ सांगून भारतात मुलतत्ववादाचे परिणाम सविस्तर विशद करा.

प्रश्न 5 वा खालील सर्व प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा.

(अ) जागतीक व्यापार संघटना

(ब) वैश्वीकरणाचा सामाजिक - सांस्कृतिक परिणाम

(क) माहिती आणि संवाद तंत्रज्ञान

(ड) ग्रामीण व नागरी जीवन यातील भेद

लोक महाविद्यालय, वर्धा

LOK MAHAVIDYALAYA, WARDHA

नमुना प्रश्नपत्रिका

MODEL QUESTION PAPER

एम.ए. - समाजशास्त्र (Sociology)

सेमी. III (CBCS) पेपर 4

वेळ - 3 तास

भारतातील ग्रामीण समाज

गुण 80

RURAL SOCIETY IN INDIA

-
- प्रश्न 1 ला** ग्रामीण समाजाच्या स्वरूप व वैशिष्ट्याची चर्चा करा. (16 गुण)
किंवा
ग्रामीण व नागरी समाजाच्या विरोधावर तुमचे मत व्यक्त करा.
- प्रश्न 2 रा** भारतात ग्रामीण समाजाला जाती आणि धर्म कसे प्रभावित करतात परिक्षण करा. (16 गुण)
किंवा
कृषक समाजाची संरचना म्हणजे काय ? भारतातील त्यांच्या भुमीकेचे महत्त्व स्पष्ट करा.
- प्रश्न 3 रा** ग्रामीण कुटूंब व्यवस्थेची वैशिष्ट्ये सांगून कुटूंब कल्याण कार्यक्रमाचा ग्रामीण जीवनावरील प्रभाव स्पष्ट करा. (16 गुण)
किंवा
भारतीय ग्रामीण जीवनात धर्माची भुमीका स्पष्ट करा व भारतात प्रचलीत धार्मिक संस्काराविषयी माहिती द्या.
- प्रश्न 4 था** ग्रामीण भागातील आरोग्यविषयक अभियानाचा आढावा द्या. (16 गुण)
किंवा
ग्रामीण क्षेत्रात सहकारी चळवळीच्या यशापयशाचे वर्णन करा.
- प्रश्न 5 वा** टिपा लिहा. (16 गुण)
(अ) ग्रामीण समाज
(ब) बलूतेदारी
(क) ग्रामीण संस्कृती
(ड) रोजगार हमी योजना

लोक महाविद्यालय, वर्धा

LOK MAHAVIDYALAYA, WARDHA

नमुना प्रश्नपत्रिका

MODEL QUESTION PAPER

एम.ए. - समाजशास्त्र (Sociology)

सेमी.IV पेपर 1

वेळ - 3 तास

समाजशास्त्रीय सिध्दांतावरील अलिकडील कल
RECENT TRENDS IN SOCIOLOGICAL THEORY

गुण 80

प्रश्न 1 ला लुकास यांचे अधिकतर योगदान समाजशास्त्राच्या क्षेत्रात आहे हे सविस्तर विशद करा.(16 गुण)

किंवा

ग्रामसीचा वर्चस्ववादाचा किंवा टिकात्मक सिध्दांताचा सविस्तर आढावा द्या.

प्रश्न 2 रा डेरीडा यांची विभेदाची संकल्पना सविस्तर स्पष्ट करा.

किंवा

(16 गुण)

फोकाल्ट यांनी केलेले उत्तर आधुनिकतेचे सविस्तर विश्लेषण करा.

प्रश्न 3 रा गिडेन्स यांचा संरचनात्मकता सिध्दांत सविस्तर स्पष्ट करा.

(16 गुण)

किंवा

मार्गारेट आर्चर यांचा विश्लेषणात्मक व्दैतवाद विस्तृत करा.

प्रश्न 4 था पेरी बोर्डेवू यांच्या मते 'सवयी' ही संकल्पना स्पष्ट करा.

(16 गुण)

किंवा

आधुनिकता विरुद्ध उत्तर आधुनिकता यावर विस्तृत चर्चा करा.

प्रश्न 5 वा टिपा लिहा.

(16 गुण)

(अ) जनपुंज संस्कृती

(ब) विखंडनवाद

(क) सांस्कृतिक वसाहतीकरण

(ड) महावृत्तांताचे प्रकार

लोक महाविद्यालय, वर्धा

LOK MAHAVIDYALAYA, WARDHA

नमुना प्रश्नपत्रिका

MODEL QUESTION PAPER

एम.ए. - समाजशास्त्र (Sociology)

सेमी. IV (CBCS) पेपर 2

वेळ - 3 तास

भारतीय सामाजिक दृष्टीकोन

गुण 80

PERSPECTIVES ON INDIAN SOCIETY

प्रश्न 1 ला डॉ. जी.एस.घुर्ये यांनी प्रतिपादन केलेले जातीचे स्वरूप व त्याची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा. (16 गुण)

किंवा

भारताच्या समाजशास्त्र व मानवशास्त्राच्या क्षेत्रात जातीव्यवस्था व स्तरीकरणाचे विश्लेषण म्हणून ल्युई ड्यूमा यांचा सविस्तर परिचय करा.

प्रश्न 2 रा संरचनात्मक - प्रकार्यवादी विचारसरणीला स्पष्ट करा. (16 गुण)

किंवा

आधुनिकतेबाबत श्याम चरण दुबे यांचे विचार स्पष्ट करा.

प्रश्न 3 रा संस्कृतीकरण म्हणजे काय त्याच्या घटकांची चर्चा करा. (16 गुण)

किंवा

मार्क्सवादी दृष्टीकानाला स्पष्ट करून या दृष्टीकोनानुसार अध्ययनाचा विचार सांगा

प्रश्न 4 था 'भारतीय संस्कृती आणि सभ्यता' याविषयी राधाकमल मुखर्जीचे मत सविस्तर विशद करा. (16 गुण)

किंवा

जातीसंदर्भात डॉ.आंबेडकरांचे विचार स्पष्ट करा.

प्रश्न 5 वा खालील सर्व प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा. (16 गुण)

(अ) देवी - देवतांच्या उत्पत्तीबाबत घुर्येचे विचार

(ब) प्रभूत्वशाली जाती

(क) दुर्बल घटक

(ड) आधुनिकता

लोक महाविद्यालय, वर्धा

LOK MAHAVIDYALAYA, WARDHA

नमुना प्रश्नपत्रिका

MODEL QUESTION PAPER

एम.ए. - समाजशास्त्र (Sociology)

सेमी.IV पेपर 3

वेळ - 3 तास

भारतातील शिक्षण आणि समाज
EDUCATION AND SOCIETY IN INDIA

गुण 80

-
- प्रश्न 1 ला** भारतातील वसाहतपूर्व शिक्षणाचा आढावा द्या, शिक्षणाचा अर्थ स्पष्ट करून वसाहतपूर्व शिक्षणाची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा. (16 गुण)
- किंवा
- 1986 च्या राष्ट्रीय धोरणाच्या स्वरूपाची सविस्तर चर्चा करा
- प्रश्न 2 रा** लिंग विषमता म्हणजे काय ? लिंग विषमतेचा स्त्रियांवर होणा-या परिणामांची चर्चा करा.(16 गुण)
- किंवा
- नागरीकरणाचा अर्थ स्पष्ट करून भारतातील नागरी समुदायाच्या विस्ताराबाबत चर्चा करा.
- प्रश्न 3 रा** शिक्षणाचे खाजगीकरण म्हणजे काय ? खाजगीकरणावर चर्चा करून त्यांच्या गुण-दोषांची चर्चा करा. (16 गुण)
- किंवा
- राष्ट्रीय शिक्षण शिक्षक परिषदेची उद्दिष्टे आणि कार्याची चर्चा करा.
- प्रश्न 4 था** मुद्दलीयार आयोगाने सूचविलेल्या शिफारशीचे सविस्तर विश्लेषण करा. (16 गुण)
- किंवा
- कोठारी आयोगाने व्यावसायिक शिक्षणासंदर्भात केलेल्या शिफारशीची चर्चा करा.
- प्रश्न 5 वा** खालील सर्व प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा.
- (अ) वसाहतकालीन शिक्षणाची वैशिष्ट्ये
- (ब) ग्रामीण समाजाची वैशिष्ट्ये
- (क) धर्मनिरपेक्षता
- (ड) सामाजिक गतीशीलतेचे प्रकार

लोक महाविद्यालय, वर्धा

LOK MAHAVIDYALAYA, WARDHA

नमुना प्रश्नपत्रिका

MODEL QUESTION PAPER

एम.ए. - समाजशास्त्र (Sociology)

सेमी.IV (CBCS) पेपर 4

वेळ - 3 तास

भारतातील ग्रामीण समाजातील समस्या

गुण 80

RURAL SOCIETY IN INDIA : ISSUES AND PROBLEMS

-
- प्रश्न 1 ला** ग्रामीण समाजाचे स्वरूप स्पष्ट करतांना समस्या व बदल स्पष्ट करा. (16 गुण)
किंवा
जलसिंचन म्हणजे काय जल सिंचनाचे महत्व स्पष्ट करा.
- प्रश्न 2 रा** भूमिहीन शेतमजुरांच्या समस्या स्पष्ट करा व त्या समस्यांवर उपाययोजना स्पष्ट करा.(16 गुण)
किंवा
भारतातील ग्रामीण समाजाच्या दारिद्र्याची कारणे कोणती आहेत त्यावर उपाय सूचवा ?
- प्रश्न 3 रा** 'ग्रामीण स्थलांतराला आज वेग आलेला आहे' या विधानाची साधक-बाधक चर्चा करा?(16 गुण)
किंवा
भू - संपादनाची वर्तमान स्थिती स्पष्ट करून भारतात पडीक जमिनीच्या समस्येवर प्रकाश टाका.
- प्रश्न 4 था** कुटुंब कल्याण कार्यक्रमाचे ग्रामीण क्षेत्राच्या संदर्भात मुल्यमापन करा. (16 गुण)
किंवा
खाजगीकरण, उदारीकरण व जागतिकीकरण या संकल्पना स्पष्ट करा.
- प्रश्न 5 वा** टिपा लिहा. (16 गुण)
- (अ) 'जलसिंचनाच्या समस्या' विशद करा.
(ब) ग्रामीण बेरोजगारीच्या समस्येवर उपाय योजना
(क) SEZ ची संकल्पना
(ड) रोजगार हमी योजना